

Alinda Vermeer

'De nood is zo hoog dat elk fonds democratie en journalistiek zou moeten steunen'

Vraaggesprek over vijf jaar
Limelight Foundation met
directeur Alinda Vermeer

Door: Suzette de Boer

26-03-2026

(Social) impact Interview

Door het wegvallen van steun van andere donoren is Limelight Foundation ineens de grootste financier van journalistiek in Europa geworden. 'Bizar', meent Limelight-directeur Alinda Vermeer, die bij het vieren van het vijfjarig jubileum van het fonds de noodklok luidt. 'Om het voortbestaan van de onafhankelijke journalistiek in Europa te waarborgen is minstens 150 miljoen euro nodig.'

Het begon ruim vijf jaar geleden met een telefoontje van John Caspers, medeoprichter van het betaalplatform Ayden, naar Merel Borger, die toen bij Adessium Foundation werkte. Caspers wilde in navolging van Adessium graag het onderzoekscollectief [Bellingcat](#) steunen, omdat hij hun werk inspirerend en belangrijk vond. Al sprekend ontstond het idee voor het oprichten van een nieuw fonds om zo op grotere schaal diepgaande en onafhankelijke onderzoeksjournalistiek te steunen.

Dit idee mondde in maart 2021 uit in de stichting van [Limelight Foundation](#). Het door Caspers en Borger gezamenlijk opgerichte fonds wil het informatie-ecosysteem versterken, zodat toegang tot onafhankelijke, betrouwbare informatie beschikbaar blijft. Voor een goed functionerende democratische rechtstaat is het immers van belang dat machthebbers ter verantwoording kunnen worden geroepen en dat corruptie voorkomen of onthuld wordt. De stichting steunde aanvankelijk in Nederland gevestigde onderzoeksjournalistiek, waaronder *Bellingcat*, *Follow the Money* en *Investico*. Later werd dit uitgebreid naar andere landen binnen de Raad van Europa en naar grensoverschrijdende journalistieke onderzoeksnetwerken.

[Alinda Vermeer](#), directeur van Limelight Foundation, werkte in die aanloopperiode nog voor Media Defence, een in Londen gevestigde organisatie die journalisten bijstaat wanneer ze in hun werk juridisch worden tegengewerkt. De zaken die ze daar tegenkwam, maakten voor haar zichtbaar hoe kwetsbaar onafhankelijke informatievoorziening is. Ze ruilde na acht jaar Londen in voor Amsterdam en ging aan de slag bij het nieuwe fonds. In een café aan het Haagse Plein blikt Vermeer terug op de eerste jaren van Limelight Foundation en vertelt ze over de uitdagingen en strategie voor de toekomst.

Limelight is een nieuw fonds, maar de oprichter en filantroop John Caspers kiest voor de oude, Hollandse weg van geven in stilte. Waarom kiest hij er niet voor om het belang van jullie werk en meer in het algemeen het belang van geven uit te dragen?

‘Caspers vindt het belangrijk dat het werk van Limelight breed gedragen wordt; dat het niet wordt beschouwd als ‘zijn fonds’. Inmiddels matcht de Hartwig Foundation het jaarlijkse donatiebedrag van drie miljoen euro en dragen nog andere fondsen bij, waardoor er nu zeven miljoen per jaar beschikbaar is. Als het fonds eenmaal staat en je bovendien toewerkt naar een model met meerdere financiers, dan kun je als oprichter meer afstand nemen. Caspers was aanvankelijk voorzitter van het bestuur, maar heeft die rol medio 2024 overgedragen aan Hans Laroes, oud-hoofredacteur van het NOS.’

Wat hebben jullie de afgelopen jaren bereikt?

‘We steunen op dit moment circa 55 partners met flexibele langetermijnfinanciering. Dat geeft hen de vrijheid om zelf te bepalen wat ze willen onderzoeken. Ook stimuleren we netwerkvorming en onderlinge kennisdeling. De journalistieke partners zorgen er samen voor dat in totaal vijfhonderd miljoen Europeanen toegang hebben tot onafhankelijk nieuws.

Daarnaast steunen we organisaties die hulp bieden wanneer journalistieke partners in de problemen komen, denk bijvoorbeeld aan juridische problemen of DDoS-aanvallen op hun website. Op die manier waarborgen we dat de journalisten hun werk kunnen blijven doen.’

Kun je voorbeelden geven van grote onthullingen die er mede dankzij jullie financiering voor onderzoeksjournalistiek zijn gekomen?

‘Een bekend voorbeeld is het International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ), dat onder meer verantwoordelijk was voor de onthulling van de [Panama Papers](#) en [Pandora Papers](#). De Panama Papers zijn dit jaar alweer tien jaar oud. Wij hebben ICIJ pas halverwege deze periode gefinancierd, maar de impact ervan – alleen al de door 1,86 miljard dollar aan belastingdiensten teruggevorderde publieke middelen – laat goed zien waarom je dit soort netwerken en de mediapartners die eraan deelnemen steunt.’

‘Een andere internationale organisatie is het Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP). Zij hebben de zogenoemde “Laundromat”-onderzoeken gedaan naar grootschalige Russische witwasconstructies waarbij miljarden dollars via een netwerk van internationale banken werden verplaatst, zoals de Russian Laundromat en de Troika Laundromat. Uit deze onderzoeken bleek dat Europese banken hier onvoldoende tegen deden. Ook Nederlandse banken als Rabobank, ABN Amro en ING kwamen voor in de transactiedata, wat leidde tot onderzoeken van het Openbaar Ministerie.’

Welke ontwikkelingen in Nederland en internationaal zijn het meest bedreigend voor onafhankelijke en vrije journalistiek?

‘Mensen kiezen, bijvoorbeeld voor het nieuws, steeds vaker voor het gemak en grijpen snel naar platformen die een hapklaar antwoord geven, zoals AI, Google of sociale media. Ze lijken zich onvoldoende bewust dat generatieve AI fouten kan maken of kan ‘hallucineren’. Bovendien geeft Google nu ook *AI-overviews*, wat het lastig maakt om bij de oorspronkelijke nieuwsbron te komen. Big Tech is dus niet alleen een probleem voor betrouwbare informatievoorziening, maar ook voor het verdienmodel van de journalistiek.’

‘Daarnaast komen journalistieke non-profit redacties in Europa steeds vaker in de problemen doordat ze worden aangeklaagd, bijvoorbeeld na het onthullen van een corruptieschandaal. Dit wordt bestempeld als SLAPP-rechtszaken (*Strategic Lawsuit Against Public Participation*, red.) bedoeld om kritische journalistiek de mond te snoeren. Zo publiceerde het Belgische onderzoeksmedium Apache over vastgoeddeals en politieke connecties in Antwerpen, waarbij ook premier Bart De Wever, destijds burgemeester van Antwerpen, in beeld kwam. De Wevers toenmalige kabinetschef spande samen met Land Invest Groep een rechtszaak aan en eisten een schadevergoeding van 350.000 euro. Dit leidde tot een maatschappelijk debat over persvrijheid en intimidatie van de media. De journalisten wonnen de rechtszaak, maar dergelijke zaken kosten veel tijd, geld en energie.’

‘Een andere zorgwekkende ontwikkeling is dat grote journalistieke financiers zich hebben teruggetrokken uit Europa. Denk aan de overheidsfinanciering vanuit de VS, maar ook de Open Society Foundations (*Independent Journalism* programma) en Luminare hebben hun focus naar elders verlegd. Met [noodhulp](#) hebben we ervoor gezorgd dat zestien redacties in verschillende Europese landen overeind konden blijven. Het is bizar dat Limelight, met een donatiebudget van 7 miljoen euro, nu de grootste journalistieke financier in Europa is geworden. Om het voortbestaan van de onafhankelijke journalistiek in Europa te waarborgen is ten minste 150 miljoen euro nodig.’

Hoe gaan jullie dit de komende jaren aanpakken?

‘De nood is zo hoog, dat we zo snel mogelijk moeten opschalen. Met een *pooled fund* van 150 miljoen euro kunnen we ervoor zorgen dat onafhankelijk nieuws de komende tien jaar toegankelijk blijft in Europa. De democratie kan niet zonder vrije onafhankelijke pers. We zoeken financiers die zich medeverantwoordelijk voelen voor dit probleem.’

‘We hebben de afgelopen jaren veel kennis opgedaan over persvrijheid in de verschillende landen binnen de Raad van Europa, het financieren van onderzoeksjournalistiek, de invloed van Big Tech et cetera. Op basis hiervan hebben we een strategie opgesteld, waarbij anderen kunnen aansluiten zodat we samen meer impact maken.’

‘Dit geldt ook voor fondsen waarbij journalistiek of democratie niet centraal staan in de missie. Denk aan klimaatfondsen; als je bijvoorbeeld wilt dat wet- en regelgeving op het gebied van het klimaat gehandhaafd wordt, dan is journalistiek onderzoek naar machtsmisbruik en corruptie en de toegang tot die informatie essentieel. En dit geldt natuurlijk evengoed voor gezondheidsfondsen, die niet gebaat zijn bij bijvoorbeeld desinformatie over gezondheid. Mijn hoop is dat uiteindelijk ieder fonds een percentage van het budget aan journalistiek of democratie wil besteden, omdat je zonder onafhankelijke informatie je maatschappelijke missie niet goed kunt uitvoeren.’

<https://limelight.foundation/>

Abonneer je op ons gratis Journaal:

E-mail adres

Schrijf je in